

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

Starogard Gdański, dnia 31.01.2022

Sprawozdanie merytoryczne z realizacji budżetu Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim w roku 2021

W 2021 roku Muzeum Ziemi Kociewskiej udostępniało wystawy stałe w Baszcie Narożnej, w Ratuszu Miejskim oraz budynku administracyjnym przy ul. Bocznej 2. Z powodu ograniczeń związanych z pandemią zwiedzanie muzeum było ograniczone, a jego działalność częściowo została przeniesiona do działań w mediach społecznościowych. Zasięg działań w mediach społecznościowych wyniósł aż 334606, z czego 24181 to aktywności. Natomiast w 2021 roku wydano 537 biletów ulgowych, 154 normalnych, 1847 bezpłatnych, 53 razy skorzystano z przewodnika po muzeum oraz przeprowadzono 4 lekcje muzealne.

W Ratuszu Miejskim zorganizowano wystawy czasowe:

- "ZE ŚWIATA CZTERECH STRON... W 100. lecie powrotu Starogardu do Macierzy" (do 15 stycznia 2021)

Wystawa obrazowała wysiłek organizacyjny i materialny polskiego wychodźstwa niemalże na całym świecie, w tworzeniu Armii Polskiej we Francji. Dzięki jej powstaniu i symbolicznemu udziałowi w walkach na froncie zachodnim w 1918 roku, Polska stanęła w szeregach zwycięskiej koalicji, co umocniło naszą pozycję na konferencji pokojowej w Paryżu. Wystawie towarzyszyła opowieść o fenomenie losów polskiego żołnierza - tułacza na dalekich frontach Wielkiej Wojny, poszukującego drogi do odradzającej się Ojczyzny, która nie zawsze okazywała się być matką. Z historią Polaków zmierzających do kraju splótł się los gen. J. Hallera, który osobistym przykładem, patriotyczną żarliwością i militarnym profesjonalizmem potrafił zaszczepić podwładnym poczucie wiary w sens poniesienia nawet najwyższych wyrzeczeń. Już w wolnej Polsce, a potem znów na obczyźnie - mimo trudnych wyborów politycznych - postać Generała ożywiała uczucia patriotyczne rodaków, a on sam do końca pozostał niezłomnym żołnierzem Niepodległej.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

- „Skąd to? Historia artykułów codziennego użytku”. (16.03.2021 r. – 28.05.2021 r.)

Zwiedzając wystawę można było dowiedzieć się m.in. kiedy został wysłany pierwszy sms, jak wyglądało pierwsze lustro, grzebień, ołówek, co zainspirowało twórcę wieszaka. Poznajemy też historię różnych artykułów spożywczych: zupy instant, waty cukrowej, herbaty, musztardy i wielu innych. Garść informacji uzupełniły eksponaty, począwszy od grzebienia kościanego znalezione podczas badań archeologicznych, poprzez chińską porcelanę, po perfumy i peerelowską suszarkę do włosów, skończywszy na zabawkach: puzzlach, klockach Lego i lalce Barbie.

- „Kurkowe Bractwa Strzeleckie na Pomorzu – wczoraj i dziś” (04.06.2021 r. – 29.08.2021 r.)

Wystawa koncentrowała się wokół wielusetletniej historii starogardzkiego Bractwa Kurkowego. Okresu sprzed reaktywacji i osiągnięć po ponownym jego powołaniu. Na wystawie były prezentowane interesujące eksponaty, pamiątki byłych i obecnie istniejących bractw strzeleckich, takie jak: fotografie, kroniki, ordery łańcuchy Królów Kurkowych, naszyjniki, pierścienie, broń biała i palna, sztandary, trofea z turniejów strzeleckich, uniformy członków bractw i inne.

- „Harcerstwo – to nasza pasja od 100 lat” (11.09.2021 r. – 14.01.2022 r.)

100 lat Harcerstwa Starogardzkiego to ważne wydarzenie dla starogardzian. Historia jednej organizacji sięga jednego wieku. Zapraszamy do odwiedzin wystawy, która pokaże harcerstwo od 14 kwietnia 1921 roku aż do dzisiaj. Czasy przedwojenne, po wojnie, harcerstwo dwudziestolecia, harcerze na zlotach i rajdach międzynarodowych. Poznamy znanych harcerzy takich jak: Józef Grzybek, Jan Wałaszewski, Janina Ozimek i wielu innych. Ważni instruktorzy Związku Harcerstwa Polskiego. Wystawa prezentowała najważniejsze wydarzenia związane z harcerstwem na przestrzeni stu lat.

WYSTAWY BUDYNEK GŁÓWNY (UL. BOCZNA 2):

- „Życie i działalność Edmunda Zielińskiego w 60-lecie twórczości artystycznej” (03.09.2021 r. – 27.10.2021 r.)

Wystawa jest prezentacją życia i prac Edmunda Zielińskiego w 60-lecie twórczości artystycznej. Szeroko pojęta działalność publicystyczna, malarska, rzeźbiarska oraz praca na

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

rzecz regionu ukazały całokształt wszechstronnych zainteresowań artysty ludowego. Wystawa jubileuszowa zawierała ponad 120 prac pochodzących ze zbiorów Muzeum Narodowego w Gdańsku, Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim oraz zasobów prywatnych. W ich skład wchodziły głównie rzeźby, ale również malarstwo na szkłe i płótnie. Na półkach kredensu zostały wyeksponowane publikacje wydane przez E. Zielińskiego, a także odznaczenia i medale, którymi został uhonorowany. Obok niego zawisły dyplomy uzyskane przez artystę. Wystawę dopełniają plakaty z informacjami przedstawiającymi jego twórczą drogę oraz fotografie ukazujące detale prac artysty. Cała ekspozycja wzbogacona została o akcenty dawnej wsi uzupełniając ją nieużywanymi już współcześnie drabinami i meblami znajdującymi się kiedyś w dawnych domostwach. Wszystko okraszone zostało motywem przewodnim twórczości E. Zielińskiego, a mianowicie kolorowymi ptaszkami, które zasiadły na meblach, drzewkach i innych elementach ekspozycji.

- „Wemglenia. Pejzaże metafizyczne” (05.11.2021 – 07.01.2022 r.)

Pejzaże metafizyczne, kiedyś częściej nazywane ikonopejzażami, są jednym z pierwszych cykli prac inspirowanych w szerokim sensie ikoną. Estetyka ikony umożliwiła inne i specyficzne spojrzenie na krajobraz, pozwalając na jego uproszczenie i próbę syntezy, a zarazem refleksję nad tym co pozornie ponad pejzaż wykracza, stanowiąc jednak jego immanentny i fundamentalny składnik: porządek idealny, jakiś pozaempiryczny ład, ukryty i niedostrzegalny, ale określający, mówiąc słowami Da Chirico „spokój i piękno materii”.

- „Starogard w starej fotografii” (28.08.2021 – 29.08.2021 r.)

Wystawa plenerowa umiejscowiona przed wejściem do budynku Ratusza Staromiejskiego. Czternaście fotografii przedstawiających ujęcia różnych miejsc naszego miasta. Fotografie zostały oprawione w antyramy i ustawione na sztalugach w dwóch rzędach.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

W 2021 roku Muzeum Ziemi Kociewskiej organizowało seminaria, wykłady/wykłady online głównie z dziedziny kulturowego Kociewia, które cieszą się ogromną popularnością, a ich zasięg objął zainteresowanych mieszkańców nie tylko Kociewia, ale też Polski i całego świata. Zaprezentowano następujące tematy:

- 12 stycznia - Zbigniew Potocki: "Słów kilka o Powstaniu Styczniowym"
- 19 stycznia - Łukasz Gackowski: "Jak tworzy się własną legendę? Droga profesora Józefa Kostrzewskiego w dwudziestoleciu międzywojennym"
- 2 lutego - Regina Kotłowska: "Gwara - słowa sercem pisane"
- 9 lutego - Izabela Czogała: "Alfons Paschilke - życie i twórczość"
- 16 lutego - Judyta Tatarek: "Badania nad kulturą kociewską a rozwój ruchu regionalnego"
- 23 lutego - Regina Kotłowska: "Jan z Jani - pierwszy wojewoda pomorski, rycerz, feudał, "Jurand Kociewia""
- 2 marca - Zbigniew Potocki: "Narodowy Dzień Pamięci Żołnierzy Niezłomnych"
- 9 marca - Jarosław Czyżewski, Zbigniew Potocki: "Starogardzie Kurkowe Bractwo Strzeleckie wczoraj i dziś"
- 16 marca - Magdalena Wałaszewska: "Skąd to? Historia artykułów codziennego użytku"
- 23 marca - Joachim Choina: "Albin Ossowski i jego "wielka droga""
- 30 marca - Karol Plata-Nalborski: "Śladami masonów z Kociewia i okolic"
- 13 kwietnia - Film: "Dusza Kociewia - Rzeźba (Michał Majewski)"
- 20 kwietnia - Film: "Dusza Kociewia - kociewskie gadki"
- 27 kwietnia - Jarosław Czyżewski, Lech Magnuszewski: "Z dziejów Kurkowego Bractwa Strzeleckiego: od 1995 roku do współczesności"
- 4 maja - Film: "Dusza Kociewia - twórczość ludowa na Kociewiu - tradycyjny haft kociewski"
- 11 maja - Regina Kotłowska: "Bohaterowie Borów Tucholskich"
- 15 maja - Noc Muzeów z Panią Reginą Matuszewską
- 18 maja - Teatrzyk "Czerwony Kapturek" w wykonaniu zespołu lalkowego "Baśniowy Świat"
- 25 maja - Film: "Piekielki. Legenda o drwału, miłości i pokrzywach"

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

- 1 czerwca - "Miecio Śmiecio - bajka nie tylko dla najmłodszych"
- 7-11 czerwca - I Starogardzki Festiwal Nauki
- 15 czerwca - Regina Kotłowska: "Kiedy zabobon rządził Kociewiem? O czarach, jędzach, srulach, strzygach..."
- 22 czerwca - Izabela Czogała: "Bernard Janowicz - Jego życie i twórczość w literaturze oraz wspomnieniach"
- 7 września - Relacja z wystawy pt. „Życie i działalność E. Zielińskiego w 60-lecie twórczości artystycznej"
- 17 września - Konferencja: "Kultura wernakularna i neowernakularna na Kociewiu w kontekście innych regionów Polski"
- 21 września - Wywiad z druhną Reginą Sikorską nagrany z okazji 100-lecia działalności Hufca ZHP w Starogardzie Gd.
- 30 września - Promocja książki "Śladami Masonów z Kociewia i okolic", której autorem jest Karol Plata-Nalborski
- 2 października - sobota dla seniorów
- 5 października - Relacja z promocji książki pod tytułem "Śladami Masonów z Kociewia i okolic"
- 19 października - Regina Kotłowska: "Jak będą strzelać, patrzcie w niebo"
- 2 listopada - Izabela Czogała: "Edmund Zieliński - twórca ludowy, rzeźbiarz, malarz, publicysta, propagator sztuki ludowej"
- 16 listopada - Zbigniew Potocki: "Przyczyny, przebieg i skutki wybuchu Powstania Listopadowego"
- 30 listopada - Paweł Wyborski - artysta sam o sobie i swoim malarstwie (spotkanie online)
- 14 grudnia - Izabela Czogała: "Boże Narodzenie na Kociewiu"
- 28 grudnia - Misterium "Lubichowskich Kociewiaków"

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

W ciągu całego roku pracownicy merytoryczni publikowali na mediach społecznościowych Facebook: zdjęcia z cykli pt. „Z dawnej prasy”, „Z czeluści muzealnego magazynu” oraz zdjęcia reklamujące produkty sprzedawane w sklepiku „Art.”.

Pracownicy merytoryczni Muzeum Ziemi Kociewskiej napisali szereg opracowań do Kalendarza Starogardzkiego na 2022 rok, promując dziedzictwo kulturowe Starogardy Gdańskiego. W październikowym numerze *Verizane* ukazał się artykuł Mariusza Brodnickiego o Bartłomieju Keckermannie- starogardzkim twórcu powstania Unii Europejskiej. W grudniowym numerze „Gazety Kociewskiej” ukazał się wywiad z dyrektorem MZK *W naszym Muzeum toczy się bogate życie społeczne* ukazujący działalność edukacyjną muzeum.

W 2021 roku zredagowano I numer *Kociewskiego Rocznika Naukowego* dostosowując do najnowszych ustaw ministerialnych. W skład rady programowej znaleźli się profesorowie z kilku państw europejskich. Podniesienie rangi periodyku z pewnością przyciągnie wielu ekspertów, którzy zaczną badać kulturę i tradycję naszego regionu. Do druku została też zredagowana *Historia miasta Starogardu Gdańskiego* z licznych, dotąd niepublikowanych źródeł archiwalnych, dawnych kronik oraz wielkich dzieł historycznych Bernharda Stadiego z 1864 roku. Książka ta stanowi sentymentalną podróż w głąb dziejów Starogardu Gdańskiego od czasu joannitów do początku XIX wieku.

Pracownicy merytoryczni Muzeum Ziemi Kociewskiej uczestniczyli też w programach radiowych i telewizyjnych, do których należy zaliczyć:

04.02.21 r. Realizacja programu o działalności Muzeum Ziemi Kociewskiej przez regionalną telewizję TVP Gdańsk

12.02.21 r. Audycja radiowa "Światowy Dzień Kociewia" pod red. Grzegorza Kochańskiego z Radia Starogard

9.05.21 r. Audycja radiowa o wystawie „Skąd to? Historia artykułów codziennego użytku”

20.08.21 r. Prelekcja radiowa w Radiu Starogard nt. "Dziejów starogardzkiego Kurkowego Bractwa Strzeleckiego" pod red. Grzegorza Kochańskiego

29.09.21 r. Promocja Muzeum Ziemi Kociewskiej w Dycht Kociewie TVP3.

30.12.21 r. Audycja radiowa o nowych Starogardzkich Kalendarzach na 2022 rok.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

Pracownicy Muzeum Ziemi Kociewskiej jako eksperci świadczyli pomoc licznym instytucjom oraz osobom prywatnym w przeprowadzaniu kwerendy w zakresie pozyskiwania informacji z dziedzictwa kulturowego Kociewia. Do najważniejszych należy zaliczyć:

18.01.21 r. Kwerenda prasy lokalnej i regionalnej z okresu XX-lecia międzywojennego na potrzeby Urzędu Miejskiego w Starogardzie Gdańskim.

08.03.21 r. Odwiedziny P. Pogodzińskiego z Grodziska w Sopocie w celu przeprowadzenia kwerendy dotyczącej garncarstwa na Kociewiu. Użyczenie księgozbioru i pokazanie naszych zbiorów.

16.04.21 r. Poszukiwania ofiar zbrodni szpęgawskiej, Bolesława i Stanisława Sobczak. Osobą poszukującą jest mieszkaniec Skórcza.

19.04.21 r. Poszukiwania przodków Michała i Władysława Kręckich.

04.05.21 r. Przeprowadzenie kwerendy o pułkowniku Leonie Mitkiewiczu.

21.06.21 r. Kwerenda materiałów archiwalnych, filmów, publikacji o Kazimierzu Deynie na rzecz pana Krzysztofa Miklasa redaktora sportowego w Warszawie.

13.10.21 r. Studentka Wyższej Szkoły Bankowej zwróciła się z prośbą o skorzystanie z prywatnego księgozbioru na rzecz pracy etnografa oraz biblioteki muzealnej w celu znalezienia literatury do swojej pracy licencjackiej na temat atrakcyjności turystycznej oraz kultury Kociewia.

09.12.21 r. Na zapytanie studentki kierunku archeologia (II rok, UMK w Toruniu) pracownik podał informacje, które będą wykorzystane w pisaniu pracy magisterskiej dot. odważników i wag średniowiecznych.

Realizując cele statutowe Muzeum Ziemi Kociewskiej włączyło się też szereg różnorodnych zadań.

STYCZEŃ

We współpracy z Izbą Regionalną w Świeciu stworzono wystawę plenerową dotyczącą historii haftu na Kociewiu. Zawiera ona czternaście plansz opatrzonych tekstem i

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

atrakcyjnymi zdjęciami. Ostatecznie znalazła swoje stałe miejsce na stałej wystawie etnograficznej.

W dniu 07.01.21 r. pracownik muzeum wygłosił prelekcję dla zainteresowanych pt. „Kociewiaci w Powstaniu Styczniowym 1863 r.”

LUTY

W lutym do działu etnograficznego wpłynęło dziewięć prac rzeźbiarskich autorstwa E. Zielińskiego oraz dwie prace rzeźbiarskie, które wykonał M. Pawelec. Rzeźby zakupiono ze środków własnych muzeum. Nie tylko przy okazji zakupów odwiedzani są twórcy ludowi regionu. Pracownicy spotykają się z nimi przy okazji różnych wyjazdów służbowych i wydarzeń kulturalnych interesując się ich dorobkiem oraz drogą twórczą.

MARZEC

Dział historyczny wzbogacił się o dwa nowe eksponaty tzn. butelkę oraz fisharmonię przekazane od Doroty Moritz z Lubichowa.

KWIECIEŃ

Mieszkaniec gminy Lubichowo przyniósł do MZK swoje przypadkowe znalezisko w postaci miecza. Konserwacja obiektu nastąpiła pod koniec b.r. w Instytucie Archeologii w Toruniu pod okiem mgr Jakuba Michalika. Na podstawie tych działań powstała dokumentacja konserwatorska – Konserwacja miecza z epoki brązu znalezionej na obszarze gminy Lubichowo.

MAJ

Noc Muzeów w tym roku przebiegła w formie online. Bohaterką tego wydarzenia była wielka kociewska multiartystka - pani Regina Matuszewska. W wielu postach można było zobaczyć jej prace: rzeźby, obrazy, wycinanki, wyklejanki oraz przeczytać wiersze. Uczestnicy tego wydarzenia zapoznali się także z jej życiem i twórczością, oglądając film pod tytułem "Regina Matuszewska... o sobie".

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

Po przeprowadzonym remoncie nastąpiło przeniesienie stałej wystawy etnograficznej z poddasza na parter budynku administracyjnego przy ul. Bocznej 2. Zostało to zrealizowane ze względu na udostępnienie niniejszej wystawy dla większego grona zwiedzających, a przede wszystkim osób niepełnosprawnych.

CZERWIEC

Centrum Szkoleniowo-Konferencyjne Muzeum Ziemi Kociewskiej w dniach 7–11 czerwca 2021 roku zorganizowało w Ratuszu Staromiejskim w Starogardzie Gdańskim I Starogardzki Festiwal Nauki. Celem Festiwalu organizowanego we wszystkich miastach Polski jest przybliżenie uczniom i absolwentom szkół średnich tematyki prowadzonych na Pomorzu badań naukowych (teoretycznych i empirycznych), zaznajomienie ich z osiągnięciami nauki, które przedstawione zostaną w atrakcyjnej formie, sprzyjającej rozbudzeniu ciekawości świata i radości jego poznawania. Festiwal odbył się w wersji hybrydowej. Słuchacze mogli wybrać interesujące ich zagadnienie z wachlarza tematów: od literatury i filozofii, przez neuronaukę, stosunki międzynarodowe i biznes, po turystykę, pielęgniarstwo i ratownictwo medyczne. Wśród wykładowców znaleźli się znakomici naukowcy, dydaktycy, praktycy i popularyzatorzy nauki, którzy w zajmujący sposób opowiedzieli o własnych dziedzinach wiedzy, a także o prowadzonej przez siebie działalności naukowej lub zawodowej. Wykłady transmitowane były na stronie Muzeum Ziemi Kociewskiej na Facebooku. Wśród prelegentów znaleźli się: mgr Marcin Suchoparski – Ratownik medyczny – zawód z pasją, mgr Julia Osuch- Dylematy studiowania, mgr Piotr Janiewicz- Pielęgniarstwo to nie tylko zawód, prof. Maria Chomka- Prozdrowotne aspekty turystyki w środowisku morskim, doktorant Jan Zacharewicz- Kreatywność, twórcze myślenie drogą do sukcesu w biznesie, prof. Gracjan Cimek- Wiek XXI wiekiem nowych mocarstw i zróżnicowania cywilizacyjnego, mgr Krystyna Bembenek- Praktyczny wymiar filozofii: Jak osiągnąć szczęście?, dr Michał Makowski- Lody Ekipa – siła perswazji w pogoni za sukcesem, mgr Paulina Osuch- Mobilność zagraniczna szansą na przygodę i studia/praktyki na całym świecie, mgr Anna Majda-Sandomierska- Poród w pandemii – nowa

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

rola położnej, dr Wojciech Glac- Mózg w cyberprzestrzeni, prof. Mirosława Borzyszkowska- Literatura pogranicza, dr Agnieszka Kiejziewicz- O podróżowaniu w Skandynawii.

27.06.2021 r. MZK wzięło udział w Dniu Kociewskim podczas Letniego Jarmarku Etnograficznego. Na zaproszenie kustosza Wiktorii Blacharskiej z Oddziału Etnografii MNG muzeum uczestniczyło w jarmarku, w ramach którego prezentowane były regiony Pomorza Gdańskiego. Muzeum na swoim stoisku zaprezentowało wydawnictwa i pamiątki związane z Kociewiem. Instytucja została również atrakcyjnie zareklamowana poprzez organizatorów oraz zaprezentowała swoją działalność w zakresie promowania regionu.

LIPIEC

W terminie od 01.07.21r. - 15.09.2021r. pod patronatem Prezydenta Miasta Starogardu Gdańskiego Janusza Stankowiaka muzeum przeprowadziło konkurs pt. Kardynał Stefan Wyszyński Prymas Tysiąclecia – darem dla Kościoła i Ojczyzny. Życie, wiara, działalność, postawa i świadectwo Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Uczestnicy konkursu mogli zaprezentować się w trzech formach: prace plastyczne, prace literackie oraz multimedialne. Celem nadrzędnym była bardzo szeroka informacja o Roku bł. Kard. Stefana Wyszyńskiego, szerzeniu Jego idei, życia i dzieła jako człowieka niezłomnego i wzorca do naśladowania, szczególnie w tym trudnym dla Kościoła czasie.

Od 17.07.21 r. rozpoczął się cykl warsztatów z arteterapii prowadzonych przez Joannę Górecką. Kolejne spotkania miały miejsce 31 lipca, 14 sierpnia, 25 września, 6 listopada.

SIERPIEŃ

W ramach lata w mieście MZK przygotowało lekcje muzealne, warsztaty plastyczne, arteterapię (wykorzystywanie sztuki w procesie rehabilitacyjnym dzieci i dorosłych po COVID-19), prezentację filmów oraz zwiedzanie aktualnych wystaw.

W dniach 27-29 sierpnia obchodzono Dni Starogardu. Muzeum wzięło w nich udział poprzez warsztaty plastyczne, czytanie bajek B. Janowicza, stworzenie wystawy plenerowej pt. „Starogard w starej fotografii”, grę historyczną pt. „Tajemnice eksponatów”, stoisko handlowe z gadżetami z Kociewia, zajęcia z arteterapii oraz zwiedzanie wystawy czasowej.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

W dniu 10.08.21 r. odbyła się prelekcja w Środowiskowym Domu Pomocy przy ul. Pelplińskiej 3. Tematem prelekcji były "Siedziby ziemiańskie na Kociewiu na przykładzie pałacu w Nowej Wsi Rzecznej"

WRZESIĘŃ

Na poczet wystawy pt. „Życie i działalność Edmunda Zielińskiego w 60-lecie twórczości artystycznej” opracowano do wystawy katalog we współpracy z Fundacją Oko-Lice-Kultury.

02-03 września odbył się w muzeum darmowy „Weekend dla Seniorów”. Z tej okazji w sobotę odbyło się zwiedzanie całego muzeum oraz projekcja filmu "Był taki Starogard", natomiast w niedzielę spacer po mieście z przewodnikiem.

05 września odbyły się Gminno-Parafialne Dożynki w Smętowie Granicznym, w których muzeum wzięło udział poprzez stworzenie stoiska handlowego z książkami i gadżetami związanymi z regionem.

14.09.21 r. odbyła się podróż służbowa do Instytutu Archeologii w Toruniu w celu dopełnienia formalności związanej z konserwacją pięciu obiektów należących do Muzeum Ziemi Kociewskiej.

Natomiast 17.09.21 r. odbyła się I Międzynarodowa Interdyscyplinarna Konferencja Naukowo-Metodyczna pt. *Kultura wernakularna i neowernakularna na Kociewiu w kontekście innych regionów Polski*. Konferencja miała charakter hybrydowy: można było wziąć w niej udział w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym lub zdalnie. Celem konferencji było wszechstronne zbadanie szeroko rozumianej kultury wernakularnej (ludowej) oraz neowernakularnej (profesjonalnej, inspirowanej kulturą wernakularną) na Kociewiu w kontekście kultury innych regionów Polski oraz popularyzacja wiedzy na ten temat. Prelegentami zostali: prof. dr hab. Ołena Bondarewa (Uniwersytet im. Borysa Hrinchenki w Kijowie) Jak rozmawiać ze studentami filologami o Rewolucji Godności i wojnie rosyjsko-ukraińskiej ujętych w kulturze wysokiej?, prof. dr hab. Mariya Bracka (Narodowy Uniwersytet im Tarasa Szewczenki w Kijowie) Kształtowanie postaw estetyczno-literackich poetów „szkoły ukraińskiej” przez system edukacji oo. bazylianów., dr hab. Inż. Arch. Piotr

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

Winskowski (Politechnika Krakowska) Konstrukcja rygorowa vs. Konstrukcja wieńcowa – z perspektywy teorii architektury (Rudofsky, Siegel, Alexander, Pallasmaa), dr hab. Józef Tarnowski (Uniwersytet Gdański) Pluralizm architektury Kociewia i regionów sąsiednich, Prof. dr hab. Hanna Makurat-Snuzik (Uniwersytet Gdański) Neowernakularyzm we współczesnej literaturze kaszubskiej, dr hab. Artur Bracki (Uniwersytet Gdański) Kursy komunikatywne języka polskiego jako obcego – fuzja przestrzeni wernakularnej i neowernakularnej, dr Magdaena Kargul Opowieści ludowe a bajki i baśnie na motywach ludowych – porównanie przykładów z Kociewia, dr Michał Kawoluk (Muzeum Śląska Cieszyńskiego w Cieszynie) Neowernakularne koncepcje Jerzego Warchałowskiego, dr Kazimierz Piotrowski (Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi) Pastoralne motywy w sztuce neo- i postawangardowej, mgr Agnieszka Kwiatkowska (Muzeum Narodowe w Krakowie) O pięknych i skomplikowanych technicznie elementach wzorów koronkowych czółek czepców z regionu Beskidu Śląskiego ze zbiorów Muzeum Narodowego w Krakowie, we współczesnej, szanującej tradycję interpretacji Marioli Wojtas, koronczarki z Koniakowa, mgr Jan Zacharewicz (Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku) Dziedzictwo kulturowe Kociewia jako czynnik rozwoju gospodarczego regionu, mgr Krystyna Bambenek (Uniwersytet Gdański) Kultura – człowiek – czas. O filozofii kultury ks. J. Pasierba, dr Mariusz Brodnicki (Muzeum Ziemi Kociewskiej) Bartłomiej Keckermann- kociewski twórca idei utworzenia Unii Europejskiej.

W dniu 26.09.21 r. muzeum włączyło się w akcję pt. „60 + KULTURA”. W sobotę odbył się bezpłatny pokaz filmów, na który składały się: "Miecz i Krzyż - Legenda grodu w Owidzu" (reżyseria Janusz Bocian), "Gniew husarii - Bitwa pod Gniewem 1626" (Stowarzyszenie Centrum Aktywnych - Gniew) oraz "Kamień" (Stowarzyszenie Inicjatyw Kulturalnych All Art).

We wrześniu muzeum dwukrotnie odwiedziła telewizja TVP3 Gdańsk w celu nagrania materiału, który posłużyłby im do stworzenia dwóch odcinków z cyklu „Dycht Kociewie”. Emisja miała miejsce 28.09.21 r. (odcinek o działaniu muzeum w czasie pandemii) oraz 25.10.21 r. (odcinek o twórcy E. Zielińskim w oparciu o wystawę czasową). Jest to cykliczny program o Kociewiu, który informuje o wydarzeniach, historii, kulturze i ludziach związanych z regionem.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

PAŹDZIERNIK

Na potrzeby przygotowywanego kalendarza na rok 2022 opracowano listę zabytków miejskich Starogardu Gdańskiego: Baszta Gdańska, Baszta Tczewska, Koszary wojskowe, Budynek Sądu Rejonowego, Chata kociewska z Borzechowa, Dworzec kolejowy, Fabryka Obuwia Petera Kaufmanna i synów, Kocborowo – Conradstein, Kościół farny św. Mateusza, Kościół św. Katarzyny Aleksandryjskiej, Kościół św. Wojciecha, Młyn Wiecherta, Most stalowy i Park Miejski, Mury miejskie, Pałac Wiechertów, Ratusz Miejski, Stadnina koni, Strzelnica, Synagoga, Szkoła Muzyczna, Urząd Miejski, XIX wieczna remiza strażacka.

W dniu 12.10.2022 r. pracownik muzeum udał się w podróż służbową do Publicznej Szkoły Podstawowej w Borzechowie w celu odbycia lekcji muzealnej oraz pogadanki o Kociewiu dla grupy przedszkolnej.

W dniu 12.10.2022 r. odbyło się w Ratuszu Staromiejskim „Spotkanie z kulturą słowiańską”.

W październiku Minister Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Sportu przyznał nagrody za wybitne osiągnięcia na rzecz kultury. Uroczysta gala wręczenia nagród odbyła się w siedzibie Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych nr 1 w Warszawie. 15 października pracownik muzeum został wydelegowany w celu odebrania niniejszej nagrody w imieniu Edmunda Zielińskiego, który został uhonorowany w kategorii twórczość ludowa.

W dniu 16.10.2022 r. odbyło się walne zebranie Rady Artystycznej „Międzynarodowej Wioski Artystycznej” w skład której wszedł dyrektor Muzeum Ziemi Kociewskiej. Wioska ma sprzyjać rozwojowi działalności kulturalnej oraz przybliżyć społeczności lokalnej działalność artystyczną. Wioska w Wygoninkach ma się stać także Wyróżniającym przykładem właściwego stosunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego- w szczególności ma rozwijać idee ochrony przyrody i zabytków przez nadanie im ważności funkcji kulturotwórczych.

LISTOPAD

W dniu 19.11.21 r. odbyły się Gdańskie Targi Książki, które są inicjatywą poświęconą literaturze na Pomorzu. Jej celem jest promocja czytelnictwa oraz literatury publikowanej w Polsce. Wydarzenie odbyło się w Centrum Wystawienniczo-Kongresowym AmberExpo.

MUZEUM ZIEMI KOCIEWSKIEJ W STAROGARDZIE GDAŃSKIM

83-200 Starogard Gdański, ul. Boczna 2
tel. +48 (058) 562 46 75, fax +48 (058) 562 46 75
muzeum-starogard@wp.pl, www.muzeumstarogard.pl

Pracownicy muzeum zorganizowali w tym dniu stoisko reprezentujące Oddział Gdański Stowarzyszenia Muzealników Polskich oraz przeprowadzili sprzedaż książek. Na stoisku wyeksponowano publikacje wydawane przez Muzeum Pomorza Środkowego w Słupsku, Muzeum Historyczno-Etnograficzne w Chojnicach, Muzeum Ziemi Kościerskiej, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, Muzeum Narodowe w Gdańsku, Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni oraz Muzeum Ziemi Kociewskiej w Starogardzie Gdańskim.

W listopadzie odbyła się XXIII SESJA POMORZOZNAWCZA za lata 2020-2021, którą organizowało Muzeum Zamkowe w Malborku w dniach 24-26 listopada 2021. W ramach spotkania wygłoszono referat pt. „Miecz z epoki brązu - z gminy Lubichowo: kontekst znaleziska, analogie oraz stan zachowania” (dr Magdalena Wałaszewska, mgr Dawid Borowka, mgr Jakub Michalik).

W dniu 09.11.21 r. odbyła się prelekcja z okazji 103 rocznicy Odzyskania Niepodległości Polski na temat: "Dlaczego dzień 11 listopada jest tak bardzo ważny dla współczesnego pokolenia Polaków"? Prelekcja odbyła się w Środowiskowym Domu Pomocy przy ul. Pelplińskiej 3

GRUDZIEN

W drugiej połowie grudnia ukazał się Kalendarz Starogardzki na 2022 rok. Został on zilustrowany grafikami pana Dariusza Syrkowskiego z zabytkami Starogardu oraz wycinkami z dawnej prasy. Znajdują się w nim także opisy ważniejszych budynków naszego miasta.

Od 15.02-14.05.2021 roku w ramach projektu „Mieszkańcy Powiatu Gdańskiego aktywni zawodowo- etap II” finansowanego ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, doktorantka Judyta Król odbyła staż w Muzeum Ziemi Kociewskiej, dzieląc się swoją wiedzą zdobytą podczas pisania rozprawy doktorskiej o kulturze na Kociewiu.